החברותא

החברותא בטאון פנימי לחברים גליון מס **163** בס"ד ערש"ק פר' ויצא ז' כסלו תשס"ב

פנינים יקרים

ויפגע במקום וילן שם כי בא השמש (כ"ח י"א) ... אמרו רז"ל אצל הר הבית הבנויות בחול ופתוחות לקודש קודש, הבנויות בקודש ופתוחות לחול חול, הרמז להורות עם בנ"י היושבים בחו"ל ומצפים ומיחלים על בנין ביהמ"ק - הרי הם כאלו הם בקודש. ולהיפך ח"ח כאשר יושבים בארי"י ופתוחות לחול במחשבתם הרי הם כיושבי חול.
(תפארת שלמה)

והנה סולם מוצב ארצה וראשו השמימה וכו' (כ"ח י"ב)...כללא דמלתא ארז"ל חייב אדם לומר בשבילי נברא העולם...לכן צריך כל אדם לדעת בעצמו איך שהוא הגורם מאורעות העולם וחילופיהם... שיהא לבו רואה את הערות הארציות שלו איש אדמה ואיך הוא רחוק מה', בכל דרכיו מגושם ומגשם חיות הקודש נרגן מפריד אלוף בנה אלוף חכמה מעולם המעשה - וזה סיבת מאורעות העולם ליסר את האדם לשוב עד ה' בכל לבבו. (פרי הארץ)

והנה סולם מוצב ארצה וראשו מגיע השמימה (כ"ח י"ב) סולם מרמז על מדת יסוד מדה זו מוצב ארצה לכאורה מדה ארצית ומגושמת ואפשר על ידה ליפול עד שאול תחתית, אך כאשר מגיע השמימה, ראשו פירוש מקורה בשרשה היא מדה שמימית היינו התשוקה לאלקות שעל ידה אפשר להגיע עד שמי מרום וכוכביהם. (נתיבות שלום)

והיה זרעך כעפר הארץ (כ"ח י"ד) יש להבין ענין הברכה הזאת שיהיו כעפר הארץ ולא אמר כחול הים... אמנם בחינת העפר אשר הוא אך המקיים את כל הברואים אשר עליה כי מעפר יצא לחם ויניקה לכל נברא ובלעדה לא תכון כל בריה בעוה"ז ובכ"ז היא שפלה מאד ונדרכת בכל רגלי ההולכים עליה תמיד. ממנה ילמד האדם כי זאת היא בעצמה הסיבה שהעפר היא המצמחת מזון לכל בריה מפני כי היא שפלה בעצמה ואיננה חשובה לכלום. (תפארת שלמה)

והנה סולם מוצב ארצה וראשו מגיע השמימה (כ"ח י"ב) סולם בגמטריה ממון, וזהו אמרו והנה סולם שהוא ממון מוצב ארצה שהוא דבר גשמי וארצי רק שראשו השני מגיע השמימה שהוא שכר נצחי רק שמלאכי אלקים הם בני אדם עולים ויורדים בו ר"ל שיש מהם שעולים ויש מהם שיורדים ח"ו. (תורי זהב בשם הבעש"ט)

והאבן גדולה על פי הבאר (כ"ט ב) הוא היצה"ר שאינו מניח ליכנס לתוך הבאר שהיא בחינת התורה שמביא לו גדלות ופניות שלא כל אחד זוכה ליכנס כי אם כשעושה תשובה שזה אז"ל מושכהו לבית המדרש ר"ל פנימיות המדרש היינו כשעושה תשובה... (מאור עינים)

והיה ה' לי לאלקים (כ"ח כ"א) ר"ל בכל דרכיך דעהו הן לטוב הן לרע, כאשר יארע לו ח"ו איזה רע יחשוב בודאי הוא לכפר עונו, אך הצדיק אף על הדרך הטוב יש לו לדאוג כי אולי מנכין לו מזכויותיו, וזהו והיה ה' לי לאלקים היינו ה' שהוא היה רחמים אולי הוא מדת הדין. (צוואת הריבש)

והאבן גדולה על פי הבאר ונאספו שמה כל העדרים (כ"ט ב) בפסוק זה מרומז כח החברותא. יש בבחינת חברותא בחינת התמזגות והתדבקות ובחינת עפר הארץ כי אז יש לזה כח הצמיחה והולדת אורות מחודשים וכו'. וכמרומז בפסוק והאבן גדולה ע"פ הבאר ונאספו שמה כל העדרים וגללו את האבן מעל פי הבאר והשקו את הצאן היוצא מקודש הקדשים שזה כוחה של חברותא. (נתיבות שלום)

אסף אלקים את חרפתי (בראשית ל) כשנתגלה הנקודה ששם אהבה הקדושה אזי נתבטל החרפות וכו'. נמצא שע"י שלש בחינות אלו היינו התקשרות הצדיקים והם יאירו בו כי הם הנקודה כלליות ישראל, ויעוררו את לבו וגם ע"י שידבר עם חבירו יכול ג"כ כל אחד ואחד להאיר ולעורר לב חבירו, וגם ע"י עצמו שמדבר בינו לבין קונו יכול ג"כ לעורר את לבבו ע"י פי דבר חכמות ויסיר ממנו ערלת לב. (לקוטי מוהר"ן)

ויירא יעקב מאד ויצר לו (ל"ב ח)... באמת מאתו יתברך לא תצא הרעות כי טוב הוא ומטיב, אבל כל הרעות המתדמים או מדות הנמדדות הכל אל מקום אחד הולך לתכלית הטובה, רק האדם אינו מבין וגולה מבלי דעת... היראה היתה סיבת ההכנעה יראת השפלות. וה' יזכנו להיות מן היראים השלמים אמן. (פרי הארץ)

שיחת קודש ממורנו ורבנו זיע"א

שיחת הרא"ש משמן תשכ"ח נכתב ש"י כפ' ההעלו

בכל צרתם לו צר

הנטיה של האדם תמיד לראות את עצמו, כלומר תמיד לשקול כל דבר כפי העין העצמי ואח"כ לראות את האחרים, וכן אמרו חז"ל: אדם קרוב אצל עצמו (סנהדרין ט) בגלל הנטיה הזאת מתקשה האדם לראות את החיים בזוית ראיה נכונה, כי כל מה שעובר על האדם מתורגם כפי האינטרסים שלו בין בדברים המיוחסים לדברים טובים ובין בדברים קשים וכאובים, ומכיון שהאדם קרוב אצל עצמו וקשה לו לראות את החיים בצורה הנכונה נמצא כל עת במלחמה הפרטית שלו בין הגאוה לעצבות כי כשעובר עליו איזה מצוקה, קשה לאדם להשתחרר ממנה וחושב שהעולם חשך בעדו ואין לו כל תקוה, ומאידך כשיש לו איזה הצלחה מסוימת נדמה לו שכל העולם שלו הוא.

אליבא דאמת: מה אנוש כי תזכרנו ובן אדם כי תפקדנו, הלא האדם אינו כלום והכל הוא רבש"ע אין עוד מלבדו ואם כן למה לא יביט האדם נכונה ויראה שהכל מאתו יתברך שמו וממילא לא יתגאה בהצלחות כי יראה בזה את ההשגחה הפרטית, ולא יתיאש מהמצוקות כי יבין שהקב"ה חפץ בטובתו וכל מאן דעביד רחמנא לטב עביד.

לשכינה יש צער גדול בזמן אשר משפיע את ה"יש" האלקי על האדם. והאדם מחמת נטייתו לראות תמיד את עצמו מתרגם גם את ההשגחה הפרטית הזאת לכוחי ועוצם ידי עשה לי את החיל הזה. ונמצא שההשפעה האלקי הזאת משיגה את ההיפך מהמצופה, כי המצופה הוא לפרסם שם ה' בעולמות והאדם מנצל פרסום זה להגדיל את היש העצמי. ואדרבה ככל שמשפיעים עליו יותר ויותר ממקור הקדושה. האדם הופכו לאינטרסים העצמיים בהרגשת גדלות עצמו כמאה"כ: ורם לבבך ושכחת.

מאחר ורצונו של הקב"ה להטיב עם ברואיו, ומאחר וההטבה הישירה גורם לאדם גדלות עצמי. אין דרך אחרת לרבש"ע מאשר להביא על האדם כאבים לחצים ומצוקות. נמצא שהכאבים שהאדם עובר אינו אלא משום שלא למד כראוי איך להתיחס להשפעות הטובות שהקב"ה השפיע עליו, לכן כאשר מגיע לאדם איזה מצוקה וכאב יתבונן בהשגחה הפרטית הגדולה ויבין שהקב"ה קורא אליו להכיר בכל הטוב שמשפיע עלינו בכל יום בכל עת ובכל שעה וכאשר הכאב שעובר אינו אלא איזה זמזום קטן אשר מטרתו לעורר אותו להתקרב אל הבורא יתברך שמו, ושיעזוב את ההרגלים הרעים של הגאוה.

כדי שהאדם יהיה מסוגל להשתחרר מהגאוה העצמית או מהיאוש העצמי צריך האדם להרבות בהתבוננות עד שיכיר שה' הוא האלקים והכל מאתו יתברך ואפילו הכאבים שאנו עוברים הם גם מאתו יתברך, ואדרבה מאחר והוא

הבורא והוא המנהיג והוא זה שמביא את הכאבים והיסורים, הרי שצער גלות השכינה גדולה פי כמה וכמה מהצער שאנו עוברים כמו שכתוב: בכל צרתם לו צר.

משל למה הדבר דומה, למלך שחילק תפקידים לשריו הממונים על הפעלת המלוכה, לכל שר הקציב סכומי כסף גדולים ולכל שר הטיל תפקידים מסוימים, וכדי שיוכל לנהל את אשר הוא עליו צריך להיות זהיר בכל הוצאה כספית שמוציא ולהיות זהיר בכל הוראה שמצווה. באחד הימים הגיע למלך הודעה על אחד השרים שצבר חובות כספיים גדולים ואינו מצליח לנהל כראוי את אשר הוטל עליו. השיקים שנתן חוזרים מחמת חובותיו הכספיים שהצטברו בבנק. התברר מעל כל צל של ספק שהשר כשל בנהול לא פיקח על ההוראות נתן כספים ללא הצדקה ולכך נגרמו כל ההפסדים.

הרא"ש הטעים ואמר: אין כל ספק שהמלך מסוגל לכסות את ההפסדים שהצטברו, אלא שאם יכסה את ההפסד מיד לא יבין השר שאכן כשל בנהול, והמלך הוא זה שכיסה את ההפסדים, ואז ימשיך השר לחשוב שהוא הצליח בנהול כראוי וכיאה, על כן לא רצה המלך לכסות את ההפסדים בכדי שהשר יכיר בכשלונותיו.

ברור שהכאב של המלך על כשלון השר הוא יותר גדול מהכאב שיש לשר, הלא השר קבל מנוי מהמלך להנהיג את המלכות וזה לא נעשה.

הנמשל: האדם הוא בעצם "מלאך", כשהמלאך נמצא במחיצת הקב"ה בכסא הכבוד הוא לבוש מלבושי אש, ואחר שנברא והוכנס בגוף האדם נשאר "מלאך" אלא שהוא לבוש במלבושי גוף. למלאך המלובש במלבושי הגוף יש אותם התפקידים שהיה למלאך לפני שירד לזה העולם (כשהוא לבוש מלבושי אש) לכל מלאך נקבע תפקיד מסוים לקיומו של העולם ולכל מלאך נתנו כוחות מסוימים שיוכל לפעול על ידם בקיום העולם. ההבדל הוא בזה שהמלאך כשהוא מלובש מלבושי אש אין לו בחירה ולמלאך שמלובש מלבושי הגוף יש לו בחירה.

ועתה כאשר המלאך הנקרא "אדם" ממלא תפקידו כראוי ומכיר שהכל מציאות הבורא הוא מקדש שם שמים ברבים. אבל אם ח"ו אינו ממלא תפקידו כראוי גורם צער גדול לשכינה הרבה יותר ממה שגורם צער לעצמו. ואז אף שהקב"ה מלא כל הארץ כבודו יכול למלאות את החסר ללא מפריע, בכ"ז כל זמן ש"המלאך" הכושל לא יכיר בכשלונותיו עדיין החסר יורגש והתפקיד המלא יאחר מלבא. נמצא שההשפעה הטובה שהקב"ה משפיע על העולם בין שהוא בכח הזכויות שמגיע לבריאה כשמתפקדת כראוי, ובין שהוא מבחינת חנון שהקב"ה חונן לבריאה כשלא מגיע להם מצד הזכויות. ההשפעה לא תהיה מלאה כל זמן שהאדם לא יכיר בשפלותו ויכנע אל הקב"ה כראוי.

אמרות מהרא"ש שוכתב מקלטת ע"י ר. ש.

כל אדם צריך להתאמץ לעבוד על מציאותו, לבטל את עצמו. זו עבודה של עשרות שנים. וכיום אנו בגלות. הכל שומם, הצרות של כל עם ישראל כמו שיש עכשיו, הענין שהצרות נמשכות זהו תהליך שהוא תלוי בנו, בעבודתינו, מפני שיש מסך המבדיל ביניינו לבין מציאות הבריאה שהבורא עולם ברא, וזהו הפגם שקיים.

האדם צריך לבוא למצב כמו תינוק שמקושר ברגש עם אימו, כך הנשימות של האדם בדיוק אותו הדבר, צריכים להיות מקושרים בדביקות עם מציאות הבורא כמו התינוק שנמצא בדביקות עם מציאות אימו אז יש לו רגש, כך לאדם יש רגש עם מציאות הבורא עולם.

אבל האדם צריך לבוא לדרגה כזו שהוא באותו הבחינה של מציאות הבורא וכשהוא דבוק בו אז כל העולמות זה עולמו, כי הוא הפך את מציאותו למציאות התכלית של הבריאה שהבורא ברא את עולמו. אולם זה לא דבר סופי אצלו.

אי אפשר להכריח את האדם שהוא יימשך אחרי עבודה זו, באותו המובן ובאותו המצב כפי שכל אחד עובד במדרגתו הוא, מפני שיש מדרגות רבות ואם לא עולים על מדרגה ראשונה לא יכולים לעלות על המדרגה האחרונה. כמו בכל בית, אי אפשר לדחוף, אם אני רוצה לעלות לקומה השלישית אז אני לא יכול לעשות קפיצה אחת, כך אי אפשר לי להשיג את הישג שלימות. את מציאות הצדיק הנעלם במדרגה שהוא כבר נמצא בה של הקומה השלישית, אבל אני יכול להשיג אותו ולהבין אותו ולהיות מקושר איתו אם באתי לידי הכנעה ועשיתי פסיעה להתאמץ ולבטל את עצמי מדרגה אחת.

כמובן שביטול עצמי מדרגה אחת יכול להיות כאשר אני מכיר את ערכו של הצדיק ואת מציאותו ובכל הנפילות שיש לי אין לי כל בושה לגלות את עצמי לפניו.

באמת, איך אדם יכול לגלות את חטאיו ואת נפילותיו לזולת. זה באמת אי אפשר לגלות, מפני שאם הוא יגלה אזי הזולת ילך לפרסם וילכלך את האדם הזה שהוא מספר לו את כל מהותו ואת כל נפילותיו. ובאמת אסור לספר לאדם אחר. אם כן, איך אדם בכל זאת יכול לשתף במצבים שעוברים עליו את כל נפילותיו, כאביו ומהותו.

אם הוא פוגש את הצדיק הזה שהוא כבר זכה לעלות לקומה השלישית, זה אומנם קומות של אין סוף, אבל נגיד שהצדיק כבר הגיע לקומה השלישית, זאת אומרת שהוא בא כבר לבחינת תום של יעקב אבינו, שהוא היה בבחינת המדרגה של הקומה השלישית, ושם יש כבר את כל בחינות השלימות.

כי בקומה זו, אדם יכול להשיג את כל שלימות הוויה, הוא יכול לבוא שם לכוחות ההשתלבות, לשלב את מציאות הויה בדרגתו ובבחינה שבה הוא נמצא לפי המדרגה של עבודתו.

ומי שאכן זוכה להתחיל את אותה העבודה של הצדיק אמת, זאת אומרת שהצדיק כבר במדרגות כאלה של הקומה השלישית שהוא יכול כבר לשלב את הויה, זאת אומרת שהוא יכול להילחם עם עמלק. ולצדיק אמת זה יכול לספר לו את כל מהותו.

שהשמחה במעונם

מו"ר הרא"ש שליט"א להולדת הנין
הר"ר שמואל קלירס ומשפ' להולדת הנכד
הר"ר אהרן קלירס ומשפ' להולדת הבן
הר"ר בנימין פשקוס ומשפ' לנשואי הבן
הר"ר דוד דרלי ומשפ' לנשואי הבת
ולהכנס הבן בעול המצוות

יו"ל ע"י
מערכת החברותא
רח' עדני 3
02 - 5829688
פקס: 02 - 5325477
ת.ד. 5080
ירושלים 91050

לעילוי נשמת
הר"ר חיים ב"ר מאיר גולדשטיין ז"ל
נלב"ע י"ג כסלו תש"ס ת. נ. צ. ב. ה.